

Приморске новине

Лист ССРН општине Будва

ИЗЛАЗИ ПЕТНАСТОДНЕВНО

ГОДИНА X • БРОЈ 199. • 25. СЕПТЕМБАР 1981.

ЦИЈЕНА 4 ДИНАРА

СРЕДЊОРОЧНИ ПЛАН И ПРОЈЕКАТ — ПОД ЛУПУ ОПРАВДАНОСТИ

Инвестициони потрошња постала је стална тема свих чинилаца друштвено-политичке заједнице и удруженог рада. Разлог је јасан, јер обу здавање у трошењу онога што није зарађено сопственим радом једини је услов да се префрани економске тешкоће, које прати инфлација и други тренутни економски проблеми. Озбиљност и одговорност у извршавању тог задатка поставља се као императив и, истовремено, то треба прихватити као најбитнији и најосјетљивији заједнички у свим производним срединама.

То је, између осталог, једна од оцјена која се чула на радном договору представника друштвено-политичке заједнице и организација удруженог рада у Будви, коме је присуствовала радна група Извршног вијећа Скупштине Црне Горе, на чelu с потпредсједником Вијећа Радивојем Шћекићем.

Са инвестиционом потрошњом можемо бити задовољни. Оцјена је, у првом реду, да нема „промашених“ инвестиција. Истина, неке су се послије земљотреса могле рационалније планирати, али су, с друге стране стално притискивали кратки рокови и хиков извођења. То се првенствено односи на стамбену изградњу, где је главни циљ био да се што прије обезбеди смештај угрожених по родица, првенствено оних из старе Будве.

Саопштено је да је предрачунска вриједност укупних инвестиција на крају првог полуодијела ове године на подручју општине износила двије милијарде и 244 милиона динара. Од тих инвестиција 93 одсто је у области привреде, а свега седам одсто односе се на објекте ванпривреде. Од инвестиција у привреди 87 одсто предста вљају улагања у угоститељско-туристичку дјелатност. Ти подаци најупечатљивије говоре да је обуздана неекономична инвестиција потрошња у Будви. У прилог тој тврдњи говоре и подаци да су за све инвестиције средства обезбиђена у цјелости, а посебна пажња поклана се строгом поштовању уговорених рокова градње.

Прекорачења у инвестицијама ипак су знатна. Од оних која су пријављена највећа су у стамбеној градњи — око 290 милиона динара. Око 136 милиона износе прекорачења на изградњи хотела „Ас“, а на одмаралишту ратних војних инвалида „Авале“. Јул 45 милиона динара. Средства за завршење ова два објекта, мада „инвалидски хотел“ ради још од јуна 1980. године, треба хитно обезбедити и тако их оспособити за остваривање дохотка.

„Могрен“ у изградњи

ПРИОРИТЕТ ХОТЕЛИМА У БУДВИ И ПЕТРОВЦУ

Радна група Извршног вијећа је обишла градилиште хотела „Авала“ и „Могрен“ којима треба да приоритет. Изречене су похвале о току градње и још једанпут је потврђено да се она спроводе према договорима. Завршењем овог послагаја Будва ће, поред 650 нових хотелских кревета високе категорије, добити и најнеопходније градске садржаје, толико важне за укупну туристичку понуду.

Посебну пажњу треба поклонити завршетку хотела „Ас“, у Перазића Долу и „Петровцу“, који љетовалишту зелених маслињака, колико-толико, треба да надомести изгубљене капацитете.

„Зелено свијетло“ дато је за реализацију пројекта изградње комплекса на Словенској плажи који, како се оцењује, треба да представља „туристички хит“ у појуди и валоризацији природних и туристичких вриједности Будве као већ афирмисаног љетовалишта.

Оцјена предсједника Извршног одбора Љуба Рађено вића да посебну пажњу у инвестицији политици на подручју Будве треба поклонити инфраструктури, која је постала „уско грло“ укупне туристичке понуде, прихваћена је без резерве. Треба обратити пажњу на бројне „ситнице“ које су постале озбиљна препрека толико изра-

женеју обавези око враћања туристичког реномеа овом подручју.

„ЛАВИРИНТ“ ТУРИСТИЧКИХ ИНВЕСТИЦИЈА

У најозбиљнијој форми поставило се питање одакле и како обезбиједити средства за те хитне потребе. Јер, наглашено је, она од процјене штета биће недовољна да се планови обнове изврше, а под знаком питања остају захтјеви за реализацијем плавог изградње нових капацитета. Угоститељи на то питање имају и одговор. Сматрају да је један од излаза у томе велико интересовање привреде других подручја за улагања у туризам под усло-

вом да тиме остваре право на коришћење девизне реализације сразмјерно уложеним средствима. Угоститељи сматрају да је тај захтјев у потпуности оправдан, јер та средства се нуде под повољним условима отплате, а улажаја би се искључиво у изградњу нових капацитета, значи да се тиме не би умањива обим девизног прилива који се до сада оствари већ, напротив он би се увећао.

ОБАВЈЕШТЕЊЕ ЗА ПОДНОШЕЊЕ ПРЕДЛОГА ЗА ДОДЈЕЉИВАЊЕ НОВЕМБАРСКЕ НАГРАДЕ

Новембарска награда, као посебно друштвено признање, додјељује се сваке године 22. новембра — Дане ослобођења наше општине, за изузетне заслуге и резултате у области друштвеног, политичког и привредног развоја.

Награда се додјељује организацијама удруженог рада, радним и другим заједницама, друштвено-политичким организацијама, друштвима, удружењима и појединцима.

Предлог за додјељивање награде могу дати организације удруженог рада, радне и друге заједнице, друштвено-политичке организације, друштва, удружења и појединци.

Одлуку о додјељивању на граде доноси Жири, којег именује Скупштина општине Будва.

Образложени предлози за додјељивање Новембарске на граде подносе се Скупштини општине Будва — Жирију за додјељивање Новембарске на граде — до 25. октобра 1981. године.

СЈЕДНИЦА ИЗВРШНОГ ОДБОРА СКУПШТИНЕ ОПШТИНЕ

КАКО ПОМОЋНИ ФОУР „АВАЛА“

На сједници Извршног одбора, одржаној 14. септембра, усвојен је закључак да се предложи Скупштини општине да за пет година ослободи ООУР „Авалу“ плаћања боравишне и купалишне таксе, општинског пореза на промет и пореза на лични доходак.

Извршни одбор ће препоручити самоуправним интересним заједницама да и оне донесу такве одлуке како би олакшали „Авали“ терет враћања кредита за трг, плажу, изградњу, саобраћајница и трафо-станице за Стари град.

ООУР „Палас“ тражио је да му се изда потврда о висини валоризације на укупно признату штету од земљотреса у висини од

30 милијарди стarih динара. Потврда је потребна као доказ да су обезбиђена средства за изградњу новог хотела „Палас“ чија предрачунска вриједност износи 47 милијарди стarih динара.

Извршни одбор је заузео становиште да сматра оправданим издавање потврде о валоризацији средстава и предузимање других мјера како би што прије отпочела изградња хотела у Петровцу, али пошто има доста непознаница у вези валоризације, није био у могућности да то и ријеши, већ је препоручио да се ООУР „Палас“ обрати Републичком фонду за обнову и развој.

Један од извора средстава за улагања туризма је удружијање по основу фонда за неразвијена подручја. Но, зато што су и ту неке ствари још нерашчишћене, та пракса у туризму још није заживјела. Тражи се одговор на питање на колики дио средстава из Фонда за неразвијене могу да рачунају развијене општине на Приморју, ради удружијања с привредом других региона, с обзиром да многе организације из других република показују живо интересовање за улагања у туризам, али само у развијене општине.

Д. Новаковић

ИЗ РАДА САВЕЗА КОМУНИСТА

Отворено о слабостима

Основна организација Савеза комуниста, руковође структуре и органи Мјесне заједнице Бечићи више пута су указивали на пропусте и слабости о којима је било ријечи и у матерijалима Општинског комитета „Нека актуелна идејно-политичка питања у вези даљег развоја самоуправних друштвено-економских односа и политичког система социјалистичког сојуза управљања“.

Очијењено је да се због недовољно развијених самоуправних односа у стручним службама Скупштине општине, а посебно у самоуправним интересним заједницама, Бечићи развијају и изграђују веома споро, иако се на овом подручју по разним основима (комуналне, боравишна и купалишна такса) убрају знатна средства. Бројна питања од виталног интереса за приједор, радне људе и грађане овог подручја годинама стоје отворена и неријешена, што је условило стагнирање активности друштве-

но-политичких организација и тијела Мјесне заједнице. Није решена инфраструктура, није секундарна канализација мрежа у насељима; плаже су неуређене; нарушава се тек донијети и дуго очекивани детаљни урбанистички план; узурпира друштвена имовина; није усклађено дјеловање служби самоуправних интересних заједница, урбанистичких, инспекцијских и других служби с организација Мјесне заједнице; дизаља градња узима мања; одлажу се радови на постављању ТТ канализације — телефонског кабла; лош је пријем ТВ програма; кадровска политика креира се у уским круговима и долази до изражавања све драстичнији примјери неодговорног понашања појединача и институција. Све то негативно утиче на расположење и активност комуниста, радних људи и грађана.

Поменути и други проблеми, који ће наћи место у акционом програму ове организације, могу се пре-

вазинијују једино одговорнијим радом и залагањем свих чланова Савеза комуниста, почев од свих организација у Мјесној заједници до оних на нивоу општине.

В. М. С.

СТАНОВИ

Након катастрофалног земљотреса 1979. године — речено је на недавној сједници Општинског комитета СК — приоритет је даје збрињавању становништва које је остalo без крова над главом. То је било једино људски и прихватљиво. Али у што се у Будви то претворило? Потрошачки менталитет, који дубоко живи у свијести не само кафесија, него и руководећих људи, радио је идеју да се изгради још једна нова Будва преко пута садашње. Тако су се градили стамбени блокови и станови доста луксузни и скupi. Дижели су се широке руке: двочланим, па и једночланим породицама, двособни и трособни, а има и таквих лица која су на основу лажне документације остварили станарско право!

Тако се једна веома хумка на идеја претворила у низ незаконитих и друштвено неоправданих радњи.

УЗ 40-ГОДИШЊИЦУ НАШЕ РЕВОЛУЦИЈЕ

Петар-Мишио

Миланов Зец

Цетиње и инструктори ПК КПЈ за Црну Гору, за дужени по војним или по политичким задацима за по друже Црногорског приморја. Он је увијек био на располагању руководству за извршавање и најдели катнијих задатака, а својом одлучношћу, постојању и храброшћу то по вјерење је оправдао.

У познатој бици на Паштровици, 25. марта 1942, деветнаестогодишњи пушкомитраљезац Петар-Мишио — Зец косио је непријатељске редове. Упркос веома концентрацији нњихове ватре на Мишија, он је са изванредном храброшћу одбијао непријатељске јурише. Ско четири ча-са послије подне пала је команда за повлачење. На положају је остао само Мишио да брани одступницу својим друговима. У тој дивовској борби између 4500 непријатељских војника и 60 бораца — патријана, погинио је јуначком смрћу један од најхрабријих бораца ове битке Петар-Мишио Зец.

До које мјере су будвански четнички „идеолози“ настојали да не заостану за фашистичким окупатором, већ да, као његови измећари, допринесу и нешто своје, „оригинално“ у борби против партизана, говори сљедећи примјер:

У четничком штабу и „националном храму“ — згради Умјетничке галерије — као симбол антикомунистичке борбе била је партизанска капа, скинута са главе храброг и неустрашивог пушкомитраљезаца Петра-Мишија Зеча, коју су изрешетали непријатељски куршуми на Паштровици. На тој крвљи напотпуњеној и мечима почијепаној титовки с петокраком звијездом заклињала се, најпрљавијим оружјем наоружана, најсра мнија војска — четници и непријатељи слободе — да ће служити окупатору и борити се против народа. Та њихова заклетва била је рјечит доказ шта су Мишио и његова породица представљали за народноослободилачку покрета највише ослањало. Крајем 1941. примљен је у СКОЈ. Изразио је жељу да учествује у нападу на Пљевља, али му, због потреба на терену, то није дозвољено.

Још као младић васпитавао се на слободарским традицијама наших народа и са читавом породицом међу првима учествовао од првог дана у устанку и свим акцијама које су вођене на читавом овом подручју — и то до посљедњег свог даха.

Пун снаге и полета, по штен и дружељубив, издавају се међу својим вршњацима, извршавају све задатке, израстајући у примјерног и храброг бораца. Његова активност нарочито је дошла до изражавају у јесен 1941. године, када су у читавој општини и Поборима рад КПЈ и СКОЈ-а постали организовани и интензивнији. Мишио си истицао одлучношћу да прихвата и извршава најтеже борбене задатке, због чега се на њега руководство народноослободилачког покрета највише ослањало. Крајем 1941. примљен је у СКОЈ. Изразио је жељу да учествује у нападу на Пљевља, али му, због потреба на терену, то није дозвољено.

Прво је био борац Будванске чете, а када су од ње у фебруару 1942. формиране Мајинска и Поборско-Брајићка, он је постао борац Поборско-Брајићке чете. У кући, у којој је живио са стрицем Ђуром и браћом, смеште ни су чланови Штаба Приморског батаљона „Стеван Штиљановић“, мјесног комитета КПЈ за Бар, Окружног комитета КПЈ за

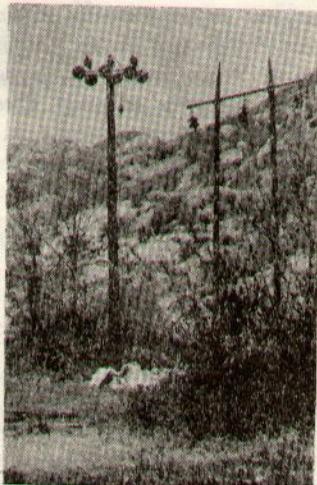
Душан Дулетић

ИСПРАВКА

У напису „Тројица храбрих“, објављеном у прошлом броју „Приморских новина“, уместо Марко Каладжевић из Режевића, треба да стоји Марко Каладжевић из Подбаба.

Где усмјерити средства зајма за енергетику?

Предсједништво Општинске конференције ССРН и Општинског синдикалног вијећа, на заједничкој сједници одржаној 7. септембра, разматрала су питање усмјеравања средстава зајма за енергетику. Пре маја евидентији Инвестиционе банке Титоград ради се о износу од 55.551.557,40 динара (а са каматама око седам милијарди) који би се зајмодавцима враћају у 24 полугодишње рате наредних дванаест година. С обзиром да су у питању појединачни мали износи и да се њиховим појединачним улагањем не би могао постићи значајнији ефекат, предложено је да се та средства сједине и усмјерје у изградњу неког друштвеног објекта од општег интереса. Првенствено у ванпривреди, јер је ту сада те же затворити конструкцију финансирања.

Приморске новине

Лист ССРН општина Будва Уређује: Редакциски колегијум, Главни и одговорни уредник Милован Пајковић. Издавач: Општинска конференција ССРН — Будва адреса редакције: „Приморске новине“ — Будва телефон: 41-346 — Број жијро-рачуна 20710-878-287 код СДК Будва — Штампа: Издавачко-штампарско предузеће „Обод“ — Цетиње — Преплатна: годишња 100,00, за иностранство 280,00 динара. — Рукописи се не враћају.

В. М. С.

Критиковано је и осуђено лагеровање земље испред хотела „Авала“

Приоритет старој Будви

На сједници Републичког савјета за обнову културно-историјских споменика, одржаној 12. овог мјесеца у хотелу „Маестрал“, свестрано су разматрани програм обнове старе Будве и програмске основе за израду урбанистичког пројекта. Оцијењено је да су они урађени савјесно и да су њима свестрано обухваћени проблеми ревитализације овог јединственог урбанизма.

Подржано је опредјељење да стара Будва треба да се врати њеним житељима, као и да се у њој — како је наглашено — у мањем обиму обезбиједе пристори за одвијање привредног живота, што треба да представља допуну укупне туристичке понуде на овом простору. Јер, истакнуто је, без старог града „љепотица југа“ представљала би блиједу слику оне Будве какву је туристи знају, и какву је желе. Наши еминентни стручњаци заложили су се да се њеној обнови приступи уз пуно поштовање ријечи и мишљења стручњака, посебно када се ради о примјени захтјева антисеизмичке градње. При томе треба строго водити рачуна о обезбеђењу услова за пуну репродукцију уложених друштвених средстава у овај подухват, економисању средставима и осигурању квалите тног надзора градње. Ти и други моменти траже од урбаниста и пројектаната да дају најбоље могућа рационална рјешења обнове, па тај захтјев сви учесници у овом послу морају непрекидно да имају у виду.

ПРИОРИТЕТ ОБНОВИ ГРАДСКОГ БЕДЕМА

Јединствен став Савјета је да се при намјени простора за културне садржаје омогући што више хармоније у захтјевима прошlosti и садашњости, као и да се испуни сви услови у вези са археолошким истраживањима и анализама античке Будве. Подвучено је да за презентирање

пронађених остатака материјалне културе обавезно треба обезбиједити одговарајући — наглашавано је — репрезентативни простор. Сугерирано је да се већ одмах проучи питање настављања и обогаћивања сликарских садржаја и манифестија у Старом граду.

Старој Будви, као и старијем Котору, став је Савјета, треба дати приоритет у обнови из више разлога. Средства на која се за сада рачуна неће бити довољна за те потребе, па је предложен да се одмах приступи изналажењу додатних средстава. Једно од рјешења јесте нуђење пословног простора заинтересованим организацијама, уз њихову уплату унапријед. С тим у вези, као хитан задатак поставља се рјешење имовинско-правних односа у овом старом урбаном језгру, како бисе у његову обнову ушло с рашчишћеним нејасним ћама које се сада постављају. Њих ће покушати да разријеше у преднацрту одговарајућег закона чији ће текст ускоро бити дат на јавни увид, па то питање тражи свестрану дискусију, како би се њиме у потпуности постигло оно што се жели.

Посебна пажња у расправи посвећена је санацији градских бедема и прихваћено је да се овом послу да приоритет, првенствено због функције коју они имају у заштити тла на коме се град налази од ерозије морских таласа, као и због других вриједности овог фортификационог објекта. Посебни захвати у том смислу морају се предузети на заштити терена на коме се налази Цитадела, која је иначе најстарији дио ове старе насеобине.

Јер, терен на коме се Цитадела налази угрожен је двојако. Прво, рушењем зидова у земљотресу, и, друго, отварањем „каверни“ на мјестима где зидова није било. Тако је саопштено да је увидом у документацију Војног музеја у Бечу утврђено да се тло испод

цитаделе на тим мјестима смањило за читав метар у дубини. Њеном заштитом истовремено се заштићује цијело старо насеље, па је речено да за ову интервенцију не треба жалити труда ни средстава.

НЕРАЗУМАН ПОТЕЗ

Доста времена у расправи посвећено је насилању земље испред хотела „Авала“ са циљем да се на том мјесту „формира“ плажа. Тај потез оцијењен је као неразуман и њиме су старој Будви нанијете несаглавдиве штете. Прво, тиме је заувијек онемогућено истраживање најстаријег дијела Будве, где се, како је остало записано, налазила прва лука на овим мериџанима. Друго, попуњавањем морског дна на овом дијелу створени су услови да морски таласи директно ударају у зидове зграда, па пријети опасност да они угрозе унутрашњост града. Још нијесу сагледане посљедице из домена екологије мора које наношење земље може да проузрокује. Савјет је од стручне службе Фонда за обнову и изградњу пострадалог подручја Републике трајио да се ангажују наши еминентни стручњаци из различних области који ће овај проблем проучити и изнаћи рјешење за његово отклањање. Колико је то питање схваћено најбоље показује закључак сједнице да се о њему расправља на првој наредној сједници.

Озбиљна критика упућена је стручним службама Скупштине општине и „Монтенегротуристу“ као инвеститору изградње хотела „Авала“ и „Могрен“ што су дозволили да се прије него се приступи радовима не консултују стручњаци. Замјерено је што се одговарајућа пажња није поклонила ставу Завода за заштиту споменика културе Црне Горе који је пра-вовремено реаговао и тражио да се обустави депоновање земље на том мјесту.

Д. Новаковић

За осам мјесеци 1.200.000 ноћења

Овогодишња туристичка сезона на Црногорском приморју касно је почела и кратко трајала. До краја августа у хотелима основних организација уздруженог рада „Монтенегротурист“ остварено је укупно 711.334 ноћиња. Готово половину тог броја (351.351) на нашој ривијери, и то апсолутно највише у хотелима на Бечићкој плажи, затим у организацијама уздруженог рада „Палас“, „Хотели Свети Стефан“ и „Авала“. У поређењу са истим периодом прошле године, у хотелима на Бечићкој плажи остварено је за 39,0% више ноћења страних, а 36,0% више ноћења домаћих туриста.

У организацијама „Могрен“ и „Петровац“ укупно је остварено 942.798 ноћиња и то готово пет пута више у ОУР „Могрен“.

У следећој табели приказан је број ноћења домаћих и страних туриста у организацијама уздруженог рада „Хотели Бечићка плажа“, „Хотели Свети Стефан“, „Палас“, „Могрен“ и „Петровац“.

БРОЈ НОЋИВАЊА У ПЕРИОДУ 1. I 31. VIII 1981.

ОУР	Домаћи	Страни	Свега
Авала	12.886	1.441	14.307
Хотели Бечићка плажа	42.278	186.170	228.448
Хотели Свети Стефан	14.534	34.011	48.545
Палас	14.734	45.317	60.051
Могрен			
— Кампови	285.116	98.131	383.247
— Приватни смјештај	307.448	9.316	316.764
Петровац			
— Кампови	31.020	13.080	54.100
— Приватни смјештај	80.307	8.380	88.687
СВЕГА НОЋЕЊА	798.303	395.846	1.194.149

Центар под пломбом

У организовану укупног туристичког живота на подручју Светог Стефана и ове године било је прилично проблема. Истина, сви они уочени су подавно и предузимане су извјесне мјере за њихово отклањање, али је спорости и нетребних одувргавања било напретек.

Један од проблема јесте привођење намјени зграде Центра Мјесне заједнице, чији је завршетак тако нестрпљиво очекиван. Како су у њој предвиђени простори за самопослугу, пошту, банку, амбуланту и зубну амбуланту, туристички биро, читаоницу, продавнице штампе, сувенира и канцеларије за Мјесну заједницу и друге друштвене организације, требало је „једним метком“ решити више проблема. Но, од свега тога за сада је отворена само самопослуга! Све друге просторије су закључане и драгоценји простор овог модерног здања, површине 850 квадратних метара, чека боља времена да послужи предвиђеној намјени.

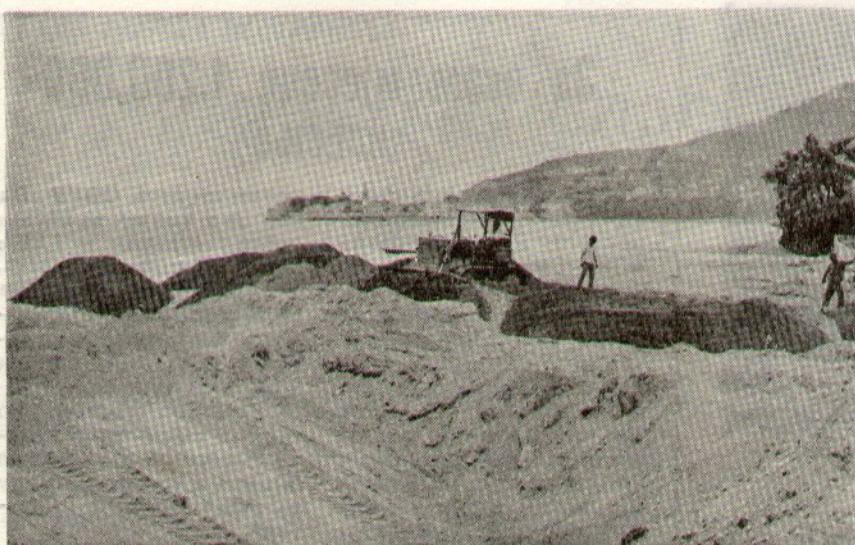
Недавно је на сједници Савјета Мјесне заједнице о томе неочекиваном проблему вођена дуга расправа, али се рјешења нијесу могла наћи. Испоставило се да је, умјесто осам до десет хиљада динара, како је то на почетку градње било договорено, цијена квадратног метра сада 28.500 динара! Наравно, за многе је она била неприхватљива и сада се прерачунавају. У најтежој ситуацији нашла се Мјесна заједница — не види се рјешење како да се обезбиједе додатна средстава за плаћање предвиђеног простора.

Посебан проблем искрсао је око организовања рада поштанске службе у оквиру Центра. Пошта у Будви је за потребе Светог Стефана купила нову телефонску централу која би на овом подручју задовољила све потребе. Она ће се монтирati, али се неће постићи оно што се жељело. Да би хотели и други претплатници добили телефоне, потребно је да се од Будве до Светог Стефана постави нови кабл. И он је купљен, али нема средстава за његово постављање. Како радови нијесу почели на вријеме, сигурно је да ће Свети Стефан и идуће године имати свега неколико телефонских линија. А какав је и колики је то проблем за угоститеље и госте који је потребно наглашавати, јер ће се и даље на обављању разговора чекати и по неколико сати.

Овог лета често је недостајала струја, и то по неколико часова, па су хотели и домаћинства морали да бацају десетине килограма меса и других лако покварљивих артикала. Посебан проблем представља улична расјета између Пржна и Милочера и Милочера, насеља Шумет и града-хотела. И овај посао требало је да се поодавно обави, али је питање да ли ће се завршити до почетка наредне сезоне.

Истакнују је и проблем организације издавања приватних соба. Речено је да се организација за домаћи туризам „Могрен“ на том послу није ангажовала колико је било неопходно.

Д. Н.

Плаже смо сами угрожавали

Записано почетком августа Пропушта је било овог љета доста

— Ове редове написао сам прије мјесец и по дана, али вјерујем да нису изгубили актуелност: да бисмо од сада предузели неопходне кораке да идућег јула и августа не буде као што је било овог љета — истакао је у почетку **Љубо Ајгенмахт**, професор. — Било је два десет минута до девет часова када сам примијетио како близу Тржног центра два радника убацују вреће у камион за одношење смећа. Из многих кеса испадају отпаци, радници газе по њима — не пада им на памет да покупе метлом оно што је расуто. Камион се помјера, скреће десно и зауставља се крај продавнице „Серво Михаљ“. Таман да кренем, када се предамном створи црвени „Волво“ њемачке регистрације, који се заустави на неколико метара од сметларских кола. Возач протури кроз прозор кин-камеру и поче да хвата призор. Једна врећа се распаде у рукама радника и сав њен садржај се расује по коловозу. Затим кола стигоше до продавница новина. Мачке се разбјежаше. Крај сметлишта група ромске дјеце. Једно устаде, приђе кесама и поче да претура. Извади нешто и стави у платнену торбу, а камера — снима ли снима.

Ко ли је тај момак који тако лако троши скупу филмску траку? — упитао сам самог себе. Погледам на сат: прије тринаест минута хтио сам овуда да прођем. Вожач „Волвоа“ крену десно, ја за њим. Пред старом поштом стаде. Пређох га, па и ја стадох. Из кола изађе млађи човјек, добро опаљен сунцем, с камером о рамену. Док је покушавао да дозна од трафикантиње где је мјењачница, ис користих прилику и обратих му се.

— Ту, иза ове зграде — рекох му.

— Идем у том правцу, па можемо заједно, није далеко. Он захвали и даде знак жени у колима да причека. Не, није још био у Југославији. Био је на одмору у Грчкој, па се сада враћа југословенском обалом. Пожвалих му камеру. — О, да, изванредна камера, за професионалца незамјењива. Ја сам, драги господине, новинар. Прикупљам материјал за репортажу о вашим природним љепотама — рече он на узлуз у банку и најљубазније ми захвали на указаној помоћи.

— Ово је осврт — цитирамо ријечи **Никше Фабриса**, пензионера и познатог туристичког радника, из Будве — не само мој, већ и мно гобројних дугогодишњих наших го стију који су завољели Будву гото во колико и ја сам. Сједимо предвече у парку, на клупама које већ годинама вапију за мало фарбе. На клупама којима недостају по једна или двије даске, кроз чије шупљине се виде гомиле тетрапака, празних конзерви и других отпадака! Разговарао сам с бившим директором „Трепче“, једним професором из Зрењанина, правником из Сомбора, радником из Шапца и многим другим туристима. Њихова запажања готово су истовјетна: „Будва је један од најнеистијих градова на Прилорском приморју и никад није била тако прљава као ове године, почевши од простора крај „Авале“, па све до ресторана Београдске индустрије пива.

Некада украс Будве, парк сваке године остаје без по неколико великих стабала, а нико се не ста ра да се засађују нова. Већина на ших плаја је без зелене позади не. За што се она не би могла засадити привремено канадском тополом, која брзо расте, а међу њеним стаблима боровима и чим они наста ну сјећи тополе? Можда ће они ко ји се о томе „брину“ рећи како не ма представа, а ја их питам: колики су грдни милиони изгубљени што се ни ове године није напла ђивало паркирање возида? Зар се није могао дио тих представа, која би се убраја без много труда, ко ристити за пошумљавање?

Туристи се жале на неуједначеност цијена прехрамбених производа, па морају дosta времена утровишити обилазећи трговине, јер је цијена поједињих артикала различита за по шест до десет нових динара по паковању или јединици мјере! И о тим разликама требало би повести мало више рачуна — није све то баш у реду и не одго-

вара туризму.

Већ неколико година није штампан проспект Будве! У вријеме кад је постојало туристичко друштво „Могрен“, сваке двије-три године издаван је проспект на више је зика. Тада је Будва имала гости, који су тражили више за ванпансионске услуге, него за сами пансион. Али, друштва одавно нема, па се не треба чудити ни нечистоти на улицама и плажама.

Анкета о овогодишин

МОРАМО ЛИ, ЗИДАЈУЋА ЗГРАДЕ

Постоји више показатеља успешиности туристичке сезоне — наводимо ријечи **Бранка Кажанегре**, шефа пословнице „Компаса“ — по ниједан од њих — било да се ради о броју ноћења, пансион дана, броју гостију, потрошњи по госту (пансионској или ванпансионској) и стечену искоришћености пансиона — не треба у овоме тренутку да нас више интересује од једног показатеља кога смо занемарили, заборавили или се прибојавамо да га прикажемо. Тада показатељ посебно је важан, јер не само да утврђује стечења

пен успешности сезоне која је за нама, већ много боље од осталих наговештава каква ће нам бити наредна сезона.

Само задовољан гост — разумије се под условом да може да бира — доћи ће поново. Само задовољан гост ће препоручити и другима да дођу. Но, ми се са изузетком мајке природе, нијесмо баш много претргли ни да задовољимо госта, па зашто би се, онда, мучили да установимо да ли је он колико и са чим био задовољан? А разлога за његово незадовољство било је сијасет. Будући да смо као агенција лоцирани на веома прометном мјесту, а имамо закупљене ка пацитете у хотелима и приватно, били смо у ситуацији да региструјемо велики број усмених и писмењих рекламација са или без захтјева за одштету. Сигурно би било потребно да се ове рекламије систематизују и на основу њих донесу закључци који не би остали на папиру. Но, и без тога, мислим да су нам узроци незадовољства гостију у великој већини познати. Видљиве су и посљедице, али смо спремнији да то правдамо земљотресом него да организовано ради-мо на њиховом елиминисању.

„ЛОГИКА“ ЧЕТИРИ РАЧУНСКЕ РАДЊЕ

Улога здравства у туризму је огромна — истакао је, између остalog, др Митар Љубиша — Али, неприкладно организовано, оно недовољно прати и турizам и удруженни рад. Основни разлог за то јесте — да се тако изразим — кратковиди финансијски рачун, јер Дом здравља у Будви, умјесто финансијске стратегије, ако не једино, има у првом реду у виду логику четири рачунске радње. Гледају се, углавном, само непосредни финансијски ефекти, а не, истовремено, и корак — два напријед — да би добро организована и квалитетна здравствена служба (значи: континуирана основна здравствена заштита на нивоу опште праксе и, као у оближњим медицинским центрима ако не и више од тога, квалитетна на нивоу специјалистичких служби) служила грађанима и удруженом раду, у првом реду тиме што би се губило далеко мање радних дана на разна путовања ради испитивања и лjeчења ван Будве. Самоуправна интересна заједница располагала би са знатно више средстава за упражњење здравствене службе, јер се она не би, као до сада и сада, одливала у друге цен тре. Да и не говоримо о томе колико би тако оснапољена служба могла да помогне многобројним домаћим и страним туристима који се у току сезоне — за вријеме боравка на подручју наше општине — обраћају Дому здравља за помоћ. И, што је, та које, врло важно, колико би се по том основу увећала, и стално увећавала, финансијска средстава.

Укратко, садашња организација не прати ни наше потребе, нити могућности и, што посебно забрињава, нема расположења да се такво стање мијења — упорно се брани логика ситних рачуна, док они крупнији одлаз-

зе у неповрат.

Једини пут да се таквој полицији стане на пут јесте обезбјеђивање већег утицаја грађана, удруженог рада и осигуралика на политику и организацију здравствене службе у нашој општини.

НАЈОБИЧНИЈЕ ИНФОРМАЦИЈЕ О РЕДУ ВОЖЊЕ МОГУ СЕ ДОБИТИ ЈЕДИНО У — „ПОБЕДИ“

Прилично је укоријењено стано виште да свако треба да буде газ-
ко и чисто

[View all posts by admin](#) | [View all posts in Parenting](#)

Чистоћа испод сваке

— На нашем подручју — ријечи су Љуба Лучића, пријатељије Будвама — немамо друштвених смјештајних капацитета, али је у сарадњи са Комуналцима и Утве из Панчева, одмаралиштима „БИП“ — Београд, неколико вила хотела „Парк“, а у овој години ће бити изградено још неколико вила хотела, као и једна нова гостиница у Јадранској виши школи.

Значи велико је интересовање домаћих гостију за најављују се питања: да ли их спремно дочекујемо, да ли пре задовољни и да нам опет добу и препоруче другоме долазак у службе — туристичке, комуналне, услужне — и приватне спремни да као прави туристички радници предузму највећи гађају се колико треба у отклањању свега што смета. Премаје испод сваке критике: дворишка неких самопослуга затрпана бицама, сандуцима и смећем! Испред неких приватних кућа троје, шут од градње разних објеката. Мислим да смо наша „Будва“ је метропола црногорског туризма — туристи ће до

Наша ривијера са безброј плажа и увала је веома лако поту деградирати. Зар се позадина наше обале – сеоски користити за врло атрактиван туризам? Може, али неко то организује. Можда би тамо требало усмјерити малу привреду, па „Парк природе“ да се оправда.

Сви скупа треба да се боље организујемо и далеко сваком питању. ООУР „Могрен“ мора да организује бољу кревета, а можда би то требало да буде дужност туристичких сним заједницама. Неопходно је боравишну и купалишну територију и намјенски користити. При туристичким пунктовима треба имати ефикасне инспекторе. Грађанима треба објаснити да је у сваки гост буде пријављен, јер не се од његовог доприноса пада вода и струја, уредити плаже и њихова околина, па ће сљеди више гостију.

ој туристичкој сезони

РУШИТИ УГЛЕД?

му то најбоље од амо за оно што се „његове надлежн- посебно истицати ешно кад је у пик- ексна понуда као а.

Игуће да једна рад — било колико задовољи све по- акар и у једном читавог боравка, рати, на томе да у услуге туристичавати одређене уговорност за квантитет производа и утицати на оне ко- то понашају.

е, да осим привре

ко-политичке орга

ко кривице за не-

тање наше понуде

павају се проблеме

а теме припреме

стичке сезоне. Може

услови да би се

ла, а ти услови ни

јалне природе. Да

тје усмјерене на

иско-правних од-

озвола за градњу,

ље угоститељских

у плацева усмје

ила далеко боља.

или црногорског

и, а и м с њима,

газимо смеће и

ходношћу интен-

са да се нигде у

не гради! А м

же се градити и без свега што прати будванску градњу. Не мора се, градећи зграде, рушити тешко стечени углед који ће нам бити потребан да те зграде, када буду изграђене, напунимо гостима.

Имамо дosta туристичких агенција на подручју наше општине. Сигуран сам да су регистрована за обављање свих могућих услуга туризма, али познато је да се најчичка информација о реду возње аутобуса, возова и авиона (осим часних изузетака) може добити једино у — „Побједи“! Туристичке агенције убијећене су — и не треба их ујеврарати у супротно — да оне нису криве што странци не говоре наш језик и не читају ћирилицу.

НЕ МОЖЕ СЕ СВАКИ КРЕВЕТ ИЗДАВАТИ

Већ дugo времена говоримо о туризму и инспекцији и почели smo da контролиšemo пријављивање гостију. Сматрам да, такође, треба контролисти и све остале који туристима пружају услуге у друштвеном и приватном сектору, и то не само да ли се придржавају цјеновника. Треба кажњавати свако пружање услуга које не одговара утврђеним минималним критерију мима, или претходно треба те критеријуме утврдити.

Не може се сваки кревет издавati, па makар гост и пристао дастанујe у недovršenoj kuću, garazi, baraci ili prikolici. On пристаје, jer нема другог избора, а сигурno јe da mu одмор u takvom smještaju neće ostati u lijeponoj uspostavi, niti je mjesto u komе ga je provedeo препоручiti prijateljima.

За госта, па, према томе, и за категоризaciju соба, koja se samo zбog gosta vrši, vrlo je важно: kako kuća izgleda, da li ima uređenu bavatu, parking, koliko je udaljena od plaze, da li je okolina bučna ili tihka i sl. Јer, гост проводи u sobi, ne racunajući spavaće, naјmaće vremena, a nađište tamо где nemam ni kategorizaciju, niti orga-nizovanе kontrole. Оваква katoge-rizacija довела bi u povoljniji po-lazak neke prужaoce услуге, a stvar je poreske politike da pro-nađe начин за захватanje odgovara-jućeg dijela rente i izjednaci u-slove privređivanja. Kad sam već pomenuo poresku politiku, mislim da je krajevne vrijeđem da ona postane aktivni činilač pravilnog razvoja turizma, dруштvenih i pri-vrednih односа u našoj opštini.

Оцењујући protекlую сезонu mo-ralo bi se говорити о забави и раз-оноди гостију који је, уз изузетак комплекса на Бечићкој плажи, би-la na nivoу proteklih godina (чи-тaj: сиромашна и безобразна!), затim o саобраћају, који се не rješava poстављањem једног semafora (ako свако може da вози i парира kola gdje хоћe), o чистоћi плажa i јавnih površina, o Starom gradu, односu trgovaca prema mушterijama i chroničnom nedostatku sitnog novca za враћањe kusura. Сумњам da bismos, i pored најбоље вољe, mogli o svemu tomе kazati много лјepih rijeci. Zato: почнимо odmah pripremu сезоне 1983. godine, jer se bojim da smo s pripremom 1982. godine već dosta zakasnili.

Ријеч-дније о снабдијевању

Мишљења сам — изјавио је Ранко Гардашевић, директор ОУР „Јадран“ — да је снабдијевеност на подручју наше општине (изузев Петровца) била добра, нарочито када су у питању основни пољопривредно-прехrambeni производи. Сличног мишљења су и многи посјетиоци. Будве, који су били оријентисани на снабдијевање у нашим објектима.

Но, и поред настојања да снабдијевеност наших продавница буде пуна и континуирана, дешавало се да појединих дана недостају кафа, банане, маслац, маргарин и ли мун, затим грађевински материјал — бетонско жељезо, домаћи цемент, водоводне цијеви, шпер-плоча и поједине врсте грађе. Недостатак ових артикула и производа, пољедица је њихове несташице на тржишту и недостатка обртних средстава за обезбеђење неопходних залиха.

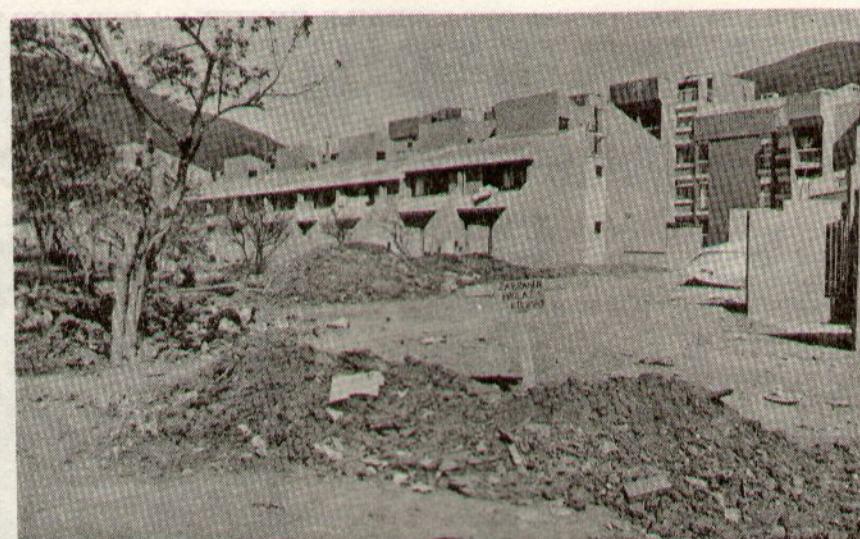
Што се тиче обезбеђења обртних средстава, могу рећи да нисмо имали разумијевања код будванске Основне банке. У таквој ситуацији били smo принуђени, где год је то било могуће (а и сада је то случај) да под веома неповољним условима узимамо краткорочне кредите, све у циљу обезбеђивања нормалног пословања.

Интерна банка „Монтенегротуриста“ чинила је напоре да нам ублажи тешкоће у погледу обезбеђивања обртних средстава, што је било од значаја за добру снабдијевеност у току сезоне.

Неопходно би било да будванска Основна банка учини потребне кораке у правцу обезбеђења по требних обртних средстава, уколико се жели одржати континуитет снабдијевања и квалитет пословања.

Проблем снабдијевености на подручју Петровца можемо успјешно решити уколико се обезбиједе средства за изградњу тржног центра површине 1200 квадратних метара.

И поред тешкоћа које су пратиле наш рад, очекујемо да ћемо 1981. годину завршити с позитивним финансијским резултатом.

Са ovаквим двориштима дочекивани су гости

Да ли волите свој крај

— Љубав према своме завичају — наводимо ријечи Мире Фрачевић, професора у Средњешколском центру — може се манифестијати свакодневно пизом на први поглед неважних ситница. Јер: природа нам је подарила дивну околину, а шта ми радимо да бисмо она што имамо сачували и учинили љепшим?

Крајем сваке туристичке сезоне окупимо се некаквом згодом и опшtro критикујемо комуналце — због нечистоћe и запуштеног зеленила или општинске службе — због овог или оног. Ипак, застанимо мало и размислимо шта бисмо ми — свако од нас — могли да урадимо.

Кад спремамо свој стан, зар не бисмо могли очистити заједничке степенице или хол? Да ли би нам било tako teško da zasadimo u zgodnom uglu zaјedничkih stepenica neku dekorativnu biljku? Зар становници veћe zgrade ne mogu u ljetnje večere grabežljama очистити oblike živih travnjaka ili vodom zaliti cveće?

У варошицама, каква је наша, некад је свако чистio испред своје kuće, a uveče prao protoar. Потошто још не живимо u типичnim gradovima, много prostora можемо сами уљepшati. Има толико zgodnih mјesta da bez komunalaca zasadimo magiju, lоворику, ili mimozu. Заšto неко drvo ne bi godinama podseđalo naše malinice na dan ili sat проведен u zaјednickoj akciji?

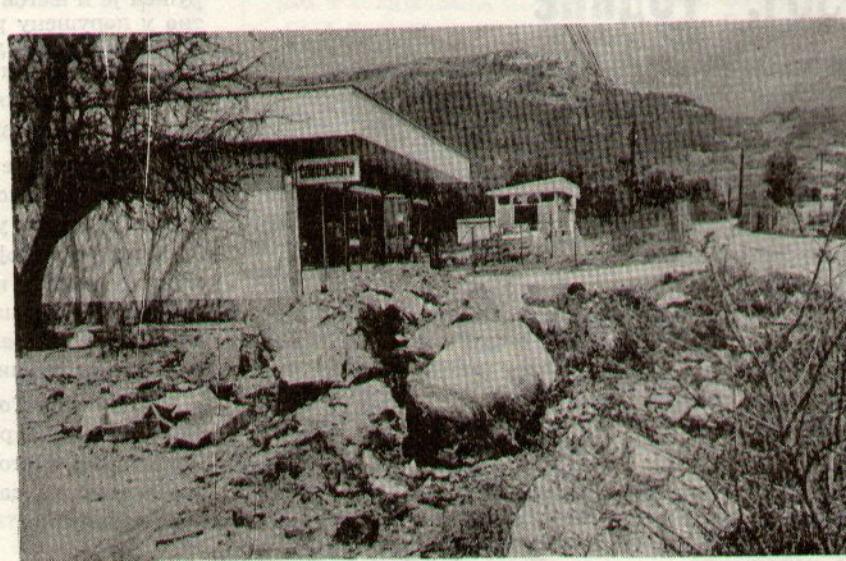
Градимо много и имамо teškoća oko nabavke materijala, ali da ли нам то дајe право da zaузmemо trotoar i uprљamo pola ulice? Дуго чекамо da skupimo novac i dovršimo započetu gradnju, a дворишte i okućnicu — оно што се с про-laza ili ulice види, можемо сами

уреđiti. Живе ограде и зеленило u нашем kraju veoma brzo паstraјu, naравno ako im se posveti пажњa и потroši nešto воде. Па и ukrašeno bilo pred kućom, na malom trgu, можемо понекад zaliti — nismo toliko сиромашни da bi nas taј izdatak tako mnogo staјao — иако „то није наша nego dužnost komunalaca“.

Примјера nebrije za zaјednicu око има свуда oko нас. Шта да кажемо о онима који толико шtede svoj dinar da ne kupuju vrehe, него смећe trpaјu u stare kuće, a ono se u njima задржи само dok изађe из stan? С мало para i više предузимљivosti kućni savjeti bi lako нашли неког спретнog majstora da odжице i преостalog betonskog gvožđa направи veću korpu u kojoj bi uredno vezane vrehe bile зашtićene od chupaњa. Да и ne помињемо da се ne бисмо morali stidjeti pred „пола Европе“ koja nam јeđi dolazi u poходе. Не могу се zaobići ni ulicni prodavci sladoleda. Угао ili dio ulice, koje su oni pretvorili u poslovni prostor, покriven је от пацима! Зар није њихova обавеза да тај dio zaјednickega prostora чisto održavaju?

Појимо мало i na plazju. Знам, spremio ћete reći da krvici nisu mještani, nego „drugi“ који једу и пијu na plazji, a отпадke razbačuju oko ili их закopaju u pijsak. Međutim, nismo sigurni da то није неки наш delija koji glasno i degutantno pljuje oko себе, nadomak drugih plivača ili đečjih ruciča koje kopaju po tom istom pijsaku. То наши „đetihi“ benzini i neosnovnom bukom motornih čamaca zagađuju ljenotu наших plazja i remete mir na njima. Из жељe za samopotvrđivanjem, a uz tako mnogo опасности по живот kupača, они сасвим непотребно крstar uz samu obalu.

Ако мало застанемо i размислиmo, сваки од нас може naći начин да pokijke ljubav za svoj kraj i sačuva ljepotu koju nam јe priroda podariла. Tome можемо лако, од малена, svoju dječu učiti. За sve to nisu потребне велике инвестиције i akcije. Сваки од нас треба да има осjećaj личne одговорnosti za zaјednicu око.

Како је izgledala jedna naša samoуслуга

ОБРАЗОВАЊЕ, КУЛТУРА ★ ОБРАЗОВАЊЕ, КУЛТУРА ★ ОБРАЗОВАЊЕ, КУЛТУРА ★ ОБРАЗОВАЊЕ, КУЛТУРА ★ ОБРАЗОВАЊЕ, КУЛТУРА

УЗ 20. САМОСТАЛНУ ИЗЛОЖБУ ВЕЛИМИРА ТРИСКОГ

Слике између сна и јаве

Од прије неколико година наши суграђанин, академски сликар Велимир Триски појавио се крајем августа и почетком септембра по други пут у Галерији „Свети Стеван“, где је изложио 25 радова.

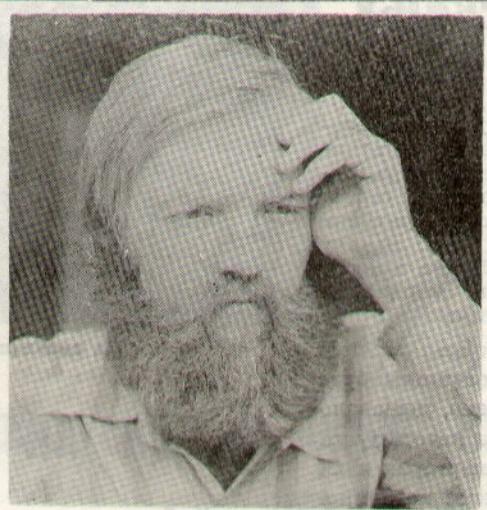
Рођен је 1947. године у Подравини, дипломирао 1971. на Академији за ликовну уметност у Загребу, а годину дана касније — од када је члан Друштва ликовних уметника Хрватске — специјализирао је графику у Амстердаму. Од 1972. самостално је излагао двадесет пута — у Београду, Загребу, Јубљани, Крапини, Швеб. Гминду, Бечу, Клагенфурту, Хајделбергу, Брадфорду, Хамбургу и Вроцлаву — што свједочи о несумњивом таленту и изванредној марљивости овог сликара.

Триски је, врло млад, скренуо на себе пажњу љубитеља сликарства. Велики број ликовних критичара — Тенцера, Јосип Шункаца, Салик Исак, професор Владо Буџанчић, Месенснер, Куст, проф. Бакнхехт, Хелмут Бреди и други — изражавају се о његовом сликарству у суперлативима.

Он је у релативно кратком раздобљу оплеменио сликарску технику уља употребом сребрних и златних листића и својеручном графичком техником — мануографијом. Послије колористички експлозивног првог циклуса, паletом Велимира Триског за гостодариле су зреле боје јесени у којима се јавио одзован иконичког блага, те звук и звек старог сребра и злата. Његовим смеђим циклусом преовлађују, поред смеђе, зелена, жута и златна боја, а само понегде запази се блесак црвене као рана на кожи кошне животиње.

За уобичајено схватање можда старомодан, Триски је, изван актуелних ликовних трендова, склон опуштености и снатрењу. Његови чести мотиви су коњ, акт, школска, облутак — инвентар који се ријетко може срећти у салонима и по галеријама.

Осамнаест боја, раскошно процветалих пиктуралним пољима Триског, чине своје врсно живо клупку у еруптивном вриску и

ТРИСКИ О СЕБИ

„...Што овако сликам хвала родитељима, Миљенку Станчићу, Крсту Хегидушићу, Густаву Климту, Егону Шилеу, иконама, персијским и индијским минијатурама, Гогену, нашој традицији и фолклору...“

крику, које се, ужарено и запожарено, кроз распсрс и експлозију, расипље ватро: ето у гроздовима крви и тако преноси драматику убличења и рађања.

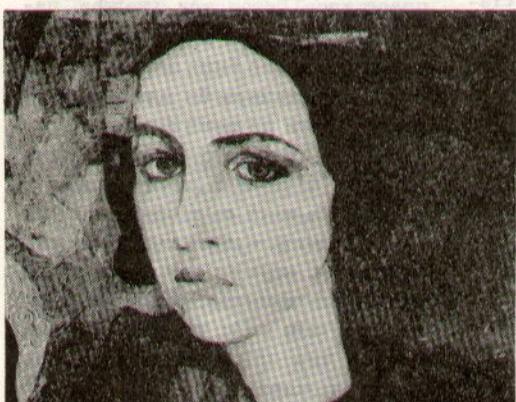
Да додамо још да Велимир Триски — носталгични пријатељ гиздаве природе, жена, коња, лађа и предјела — десетогодишњицу рада обиљежава у новембру у Загребу.

ДРУГИ О ТРИСКОМ

„... То су слике између сна и јаве“ — изјавио је професор Баукнхехт, предсједник Ликовног удружења Швеб. Гминда — „Сликарство једног нарочитог рукописа. Оне остављају утисак нечег ведрог и неусиљеног...“

„... Триски слика уљем“ — написао је Хелмут Бредл, ликовни критичар „Културшпигела“ — „али та материја на његовим сликама није више препознатљива као уље. Оно сјаји или скоро нестаје у распону од густог намаза до прозирних акварелних тонова... Кроз анатомију густо испреплетених линија ради он ове тајанствене и необично живе слике. Ни једна од њих није досликана до оквира. Свака се затвара у себе, јер сликар оставља бијелу површину, правећи тако слику у слици...“

В. Триски: Из циклуса „Историјски портрети“

Предлози за награду „Октони“ до 4. октобра 1981. године

Одбор за додјељивање Републичке награде „Октони“, на сједници одржаној 4. маја ове године, утврдио је поступак за подношење предлога за додјељивање републичке награде „Октони“ просвјетним радницима и радним организацијама из области образовно-васпитног дјелатности. На сједници су утврђени допунски критеријуми за додјељивање ове награде, а рок за подношење предлога је 4. октобар 1981. године.

О могућностима за подношење предлога Одбор је обавијестио јавност путем штампе, и радија и телевизије, а посебним писмом, почетком септембра ове године, обратио се свим органима управе

за друштвене службе Скупштина општина, општинским вијећима Савеза синдиката, заводима за просветно-педагошку службу; одговарајућим заједницама школа: Ректорату Универзитета „Вељко Влаховић“, Републичком заводу за унапређивање школства, основним и републичким самоуправним интересним заједницама у области образовања, Републичком одбору синдиката радијика у области образовања, културе и науке и одговарајућој секцији Републичке конференције ССРН.

Одбор је препоручио заинтересованима да предложу што већи број кандидата који се баве непосредним извођењем наставе, да међу предложеним кандидатима буде и одговарајући број професионалних радника — жене и да се предложи дају с терена што већи број општина.

На сједници Одбора изразио је потреба да поред на ведених организација и организација искористе право предлагања за награду и други организације, друштвено-политичке и друге организације и појединице.

Предлози се шаљу на адресу: Републички секретаријат за образовање, културу и науку (Одбору за додјељивање Републичке награде „Октони“ — Титоград, улица Вука Карадића, број 3/IV).

Недеља културе РСФСР у Црној Гори

Двадесетосмог септембра почиње Недеља културе РСФСР у Сојузској Социјалистичкој Републици, којом умјетници из Совјетског Савеза враћају посету умјетницима Црне Горе. Републички центар за културу је организао програм гостовања умјетника из Совјетског Савеза и у њега уврстио и Будву.

Двадесет деветог септембра у сали „Зета филм“ гле даћемо веће кратких филмова из продукције ове Совјетске републике, а 2. октобра концерт ансамбла Рузија. Овај ансамбл броји 25 извођача

и има на програму пјесме и игре Русије. Вокални солиста је Јудмила Зикина.

У Титограду је оформљен одбор који ће се старати да ови умјетници буду што боље примљени у нашој средини и да са истом пажњом и поштовањем буду прихваћени од публике као што је и наша културна делегација била доčekana у градовима Руслане Социјалистичке Републике. Надамо се да ће их и наш град дочекати онако како зна и да ће програми, одређени за Будву, бити добро посећени.

Б. Л.

Посјета предсједника Академије уметности ДР Њемачке

Предсједник Академије уметности ДР Њемачке Волф Конрад, који је у септембру у Црној Гори боравио као гост Академије наука Црне Горе, водио је разговор у „Зета филму“. Директор „Зета филма“ Милан Новићић упознао га је с развојем и стањем филмске уметности у Црној Гори. Уважени гост је, између остalog, посебно занимао показао за реализацију филма „13. јули“.

Д. Н.

Позориште на точковима

Комедију „Морам да убијем Петра“ Радивој-Лоле Ђукића требало је да гледају у оквиру Играја југа. Како је ова корисна манифестација заказала, отпао је низ добрих остварења која смо жељели видjetи.

Ових дана Дом културе из Раковице, при коме ради Позориште на точковима, организовао је турнеју по гра-

довима Црногорског приморја, па ћemo трећег октобра и мати прилику да видимо екипу добрих комичара у представи „Морам да убијем Петра“. Глумци у овој комедији су: Ђокица Милаковић, Жељка Рајнер, Злата Нуманагић, Бранка Митић, Љуба Дићић, Душко Голубовски, Вата Паскаљевић и други.

Свједочанство о несрећи

Пред фото студијом који носи име „Будва“ увијек је — гужва. Долазе грађани и гости ради фотографисања. У посљедње вријеме многи долазе да би видјели изложбу фотографија које су снимљене у вријеме када је нашу ривијеру задесио разорни земљотрес.

Није тешко погодити — ријеч је о Милораду Тодоровићу, фотографу и фотопротеру, који већ двије деценије друтује с камером. Још као млади дошао је у Будву из родног Лесковца и у старом будванском граду отворио фотостудију.

Као и многе зграде у нашем граду, тог 15. априла порушен је и његов студија. Милорад је, док је још тресло, улетио у порушену радњу, успио да извуче камеру и неколико апарата и почeo да на траци „биљежи“ тренутке ужаса. Снимио је порушени град, опустошена села, хотеле који су на Словенској плажи нестајали под ударом стихије и касније — уз помоћ експлозива.

Милорад је брижљиво сортирао све снимке и од оних најбољих израдио фотосе већег формата. Лијепо им је опремио и изложио у недавно отвореном студију. Фотографије представљају својеврсно свједочанство о ужасу и радо их разгледају домаћи и страни туристи, којих још има дуж наше ривијере, као и наши суграђани. Милорад радо посјетиоцима објашњава о којем се објекту или мјесту ради и како је све то успио да сними још док се на све стране „димило“.

Милорад Тодоровић дуго година је и сниматељ Телевизије Београд, а ради и фотографије за новине и часописе. Позивају га често из различитих редакција, јер је познато да он ријетко одбија да помогне колеги који се нађе први пут на овом терену.

С. Г.

МОЛАДЕЦ О МЛАДИМА МЛАДИЧУСЕБИ

ДЈЕЧЈА НЕДЈЕЉА

Од 1. до 12. октобра у нашој земљи ће се обиљежити Дјечја недјеља, трајдиционална акција посвећена даљем развоју и унапређивању заштите најмлађих, васпитања и друштвенине бриге о дјеци.

Све активности у току Дјечје недјеље одвијају се на тему: Дјеца ометена у развоју — наша заједничка брига.

Свјетски дан дјетета прославља се првог дана Дјечје недјеље, што значи да га треба у свим срединама обиљежити 5. октобра. Тема овогодишњег Свјетског дана гласи: „Борба против дјечје инвалидности и за чисту воду“.

Полазећи од утврђених тема треба настојати да се ове године Свјетски дан дјетета и Дјечја недјеља обиљеже новим садржајима који ће допринести бољем и организованијем животу дјеце ометене у развоју.

У оквиру припрема за обиљежавање Дјечје недјеље, Општински савјет Савеза пионира, школе и пионирски одреди треба да чим прије донесу властите програме, којима ће, између остalog, предвидјети манифестациони дио у свим школама, пионирским одредима и мјесним заједницама и организовање пригодних културно-забавних, спортских и других програма и предавања.

Пригодне маркице ће пионери дјелити грађанству у току трајања Дјечје недјеље, уз добровољни прилог који ће школе задржати за потребе своје пионирске организације.

Бригада „Вукица Митровић-Шуња“ пет пута ударна

Омладинска радна бригада „Вукица Митровић-Шуња“ наставила је са успешним учешћем на савезним омладинским радним акцијама. Четрдесетсморо младих из наше општине — 45 чланова ССО и 24 члана Савеза комуниста — са својим вршњацима из Ковина — били су најбољи на савезној омладинској радиој акцији „Сарајево 81“. Предложени су и за плакету „Вељко Влаховић“ коју додјељује Савезна конференција ССОЈ.

„Сарајево 81“ била је једна од најтежих акција у нашој земљи. Радило се на реализацији програма „Заштита човјекове околине“ (20% укупних радова), припреми терена и изградњи објекта за XIV зимске олимпијске 1984. године. Бригада „Вукица Митровић-Шуња“ радила је на ископу канала, планирању стаза за спуст, слалом и ве-

ду и организованости љекарске службе која је радила нон-стоп, није било повреда, нити крупнијих проблема. На акцији је у три смјеши участвовало 50 бригада — поред младих из свих крајева наше земље, и бригаде где су наших радника из Ревенсбурга, Дизелдорфа и Беча, двије бригаде француских комуниста, једна из Пољске и

имитовала радио-емисију, приредила бригадирско вече и учествовало у програмима других бригада. Организовано је неколико предавања, 20 бригадиста је завршило Омладинску политичку школу, а 46 техничко-образовне курсе (фото, стрељачки, карате, прва помоћ, плес, противпожарна заштита). Учествовали смо и у бројним спортским такмичењима и постигли запажене резултате — са општила нам је Јиљана Филиповић, која је била предсједник Комисије за информисање на нивоу насеља.

За изванредне резултате бригаде заслуге, свакако, има и њено руководство: командант Станко Асановић, предсједник бригадне конфренције Илија Медин, трасер Томо Медиговић, секретар активности СК Соња Субић, предсједници комисија Јиљана Филиповић (информисање), Драган Јововић (идеолошко-политичко и марксистичко образовање), Томо Кнежевић (општенародна одбрана и друштвена самозаштита), Андрија Андрић (спорт и рекреација), Радован Урошевић (техничко-образовне активности), Славко Кљајић (културно-забавне активности), Анђелија Николић (здравствена заштита), Драган Јелушић (смјештај и исхрана), командари чета Димитрије Милић, Захарије Зеновић и Милош Папан и секретар бригаде Сенка Ивановић.

Чланови Предсједништва Скупштине смјене били су Илија Медин и Јиљана Филиповић, а поред њих делегати у Скупштини смјене, као највећем самоуправном органу на акцији, били су још Станко Асановић, Томо Медиговић, Томо Кнежевић и Станко Кљајић.

БРИГАДИСТИ О АКЦИЈИ

Сенка Ивановић: — Ово је за мене велики доживљај. Другарство, прогалаште и елан — то је бригадирски живот. Сви смо једно. Ријека са стављена од хиљаду руку које знају шта хоће. На траси у нашој бригади нико не жели да заостане. Све у свему, доживљај за незaborав. Права мала школа живота из које се могу извући многе поуке.

Томислав Медиговић: — На овој акцији ми се свидјело највише што је била јако добра организација послана. Све је било добро испланирано, па је бригадама преостајало само да својски приону на посао.

Желько Ковачевић: — Радило се много, али је било и забаве. Давали смо од себе колико смо могли. Радили смо с љубављу и срцем, па ни резултати нијесу изостали.

Данијела Кандић: — Ова акција је већ зарезала у међи трагове. Не умијем објаснити шта је то што ми је давало снагу и вољу, што ме је тако јако и искрено веливало за сваки ћутак насеља, сваки камен са трасе, сваки поглед и поздрав с бригадистима...

Васо М. Станишић:

Са дочека бригаде у Будви

леслalom, уређењу и изградњи скакаонице и постављању стубова на Игману, Ејелашици, Јахорини, Кошевском брду, Добрињу, Бутилама и Палама. Радили су била удаљена, тако да су бригадисти од насеља до трасе путовали по сат-два. Температура се на Бјелашници спуштала и до нуле, али, захваљујући доброј заштити на ра-

звјестан број бригадиста из несврстаних земаља и СССР-а.

— Доста времена проводију се на траси и понекад из насеља одустављало је 12 — 14 часова, што је скраћивало слободно вријеме и одражавало се на реализацију програма друштвених активности. Међутим, поред свих те шкоћа, чланови наше бригаде били су неуморни на радијашту, дисциплиновани и примјерни у насељу и у граду. Знали су да послије напорног рада проведу непропланну ноћ да би се припремали за програм друштвених активности. Нијесмо заоставали да акција није само сабирање поена и процената, него и место упознавања и зближавања младих из свих крајева наше домовине. Бригада се збранимila са МДБ „Јоже Клањшек — Вајса“ из Јубљане. У Сарајеву су нас посетили поред осталих, бригаде „Владимир Переић-Валтер“ из Сарајева и „Ђуро Пуцар-Стари“ из Зенице, које су са ОРВ „Вукица Митровић-Шуња“ учествовали на акцијама у Будви, односно Крагујевцу — рекао нам је командант бригаде Станко Асановић.

— Друштвене активности су организоване кроз више садржајно богатих области (идејно-политичко и марксистичко образовање, информисање, културно-забавне и спорско-рекреативне активности). Наша бригада издала је шест билтена, десет зидних, фото и идеолошких новина,

Бригада је пребацила норму са 201% и освојила друго место на траси. Била је, међутим, уједиљено најбоља у друштвеним активностима (просјечна оцјена 9,88). Поред тога, освојила је Траку акције, двије повеље друштвених активности. Плакету Републичке конференције ССО БиХ, Плакету Градске конференције ССО Сарајево, признање радне организације „Водопривреда БиХ“, проглашена је пет пута ударном и предложена за плакету „Вељко Влаховић“.

Ударничке значке добили су Радован Урошевић, Андрија Андрић, Димитрије Милић, Захарије Зеновић, Милош Папан, Марко Баровић, Младен Ђурковић, Далибор Петровић, Сенка Ивановић, Жељко Ковачевић, Велимир Булатовић, Томо Кнежевић, Драган Ђушић. Штаб акције додијели је ударничке значке Јиљани Филиповић, Тому Медиговићу и Станку Асановићу. Похваљени су Радан Кнежевић, Небојша Божковић, Дејан Радоњић, Горан Миковић, Дејан Ђуричковић, Саво Пљошта, Данијела Кандић, Соња Субић, Драган Јововић, Момчило Шворџан, Ђуро Вукотић и Миро Вуковић.

За пријем у Савез комуниста предложени су Андрија Андрић, Жељко Ковачевић, Младен Ђурковић, Драган Ђурић, Марко Баровић и Радан Кнежевић.

Радост

Радост је најљепша на свијету,
њено лице је блиставо, сјајно.
Она увијек помаже дјетету
када због нечег тугује тајно.
Њена је одјећа сва од цвијећа,
њене су руке најњежније.
Када те загрли — то је срећа,
свако се тада радује, смије.

Радост је најдражаса на свијету.
Где она влада и наређује —
тамо се читав свијет радује.
Сваки човјек о томе снује
да у радости уђе царство,
тамо где је вјечна срећа
где влада искрено другарство.

Татјана ИЛИЋ

Фудбалери „Могрена“ су у четвртом и петом колу источне групе друге савезне лиге доживјели два узастопна пораза. И док се онај у Крушевцу, против бившег првог лигаша „Напретка“ (Будвани су поражени са 3:1) очекивао, мало ко је вјеровао да ће нови друголигаш изгубити као домаћин у сусрету с београдским „Радом“. „Могрен“ у сусрету против „Рада“ није играо слабо. Напротив, његови фудбалери створили су сијасет повољних прилика, али стријелци затајили су

ДРУГА ФУДБАЛСКА ЛИГА

„Могрен“ посустаје

шеним резултатом, лијево крило гостију Вучинић иско ристио је несмотреност одбра не домаћег тима и поготком у 83. минуту обезбиједио „Раду“ два драгоценна бода.

Пораз ма колико тешко пао и играчима и стручном штабу Будвана, није разлог за превелику забринутост. „Могрен“ има добар тим, и ма и игру, али у завршници његови фудбалери затаје. Ну жне су, можда, неке рокаде у тиму, како би се побољша ла ефикасност, што је за сада главна слабост у игри на шег друголигаша.

Вјерујемо да ће Будвани на свом терену у Луговима

бити бољи и ефикаснији. У шестом колу они су гости „Тимока“, док у седмом на свом терену у Будви (постоје ујеравања да ће до тада игратише бити уређено) дочекују екипу „Трпче“ из Косовске Митровице, која се тренутно налази у врху првенствене таблице.

„ТИМОК“ — „МОГРЕН“ 1:0

На утакмици у Зајечару „Могрен“ је изгубио оба бода, тако да се сада налази на четрнаестом мјесту првенствене таблице.

ПРИПРЕМЕ ЗА ШАХОВСКИ ТУРНИР

Припреме за предстоје ћи медитерански зонски шаховски турнир теку према плану. У времену од 4. до 20. октобра у хотелу „Монтенегро“ у Бечичима снаге ће одјерити двадесетак играча из 7 медитеранских земаља. На сједници организационог одбора која је одржана средином септембра одлучено је да турнир носи назив „Будва 81“. Одређе не су и награде. Најбоље пласирани шахисти на овом турниру добије 60.000 динара, другопласирани 43.000 а трећепласирани 30.000 динара.

Турнир заједнички организују шаховски савези Југославије и Црне Горе уз помоћ око 70 радних колектива из наше републике. У току су и прогаандне акције.

Г.

одсудним тренуцима. И по старом фудбалском правилу тим који не реализује повољне прилике бива на крају ка жење. Будвани су поражени у финишу меча. Када су сви на стадиону вјеровали да ће се утакмица завршити нерије

Црногорска лига

„ПЕТРОВАЦ“ ИГРА ПРОМЈЕНЉИВО

Петровчани су ове јесени из четири сусрета успјели да сакупе свега три бода. Једна победа, једна неизједана игра и два пораза, негativna gol-разлика 3:7 и једанако место — то је учник Петровчana у прва четири кола. Но, још увијек нема разлога за панику. „Петровац“ је остварен новим играчима или и заостаје ефикасност, а без тога нема ни голова ни бодова.

Петровчani су у четвртом колу били гости тиватског „Арсенала“. Поражени су минималним резултatom od 1:0, а веома се лако могло догодити да се куши врате са освојеним бодом. Стријелци „Петровца“ били су неефикасни па су тако бројне прилике остала неискоришћене. Једини гол за домаћи тим постигао је Марин у 63. минуту игре.

У петом колу „Петровац“ је домаћин екипи пљевальског „Рудара“.

„ПЕТРОВАЦ“ — „РУДАР“ 3:3

Послиje утакмице са „Рударом“ у Петровцу која је за вршена нeriјешено (3:3) „Петровац“ се са четири освојена бода налази на 11. мјесту првенствене таблице.

ПЛИВАЊЕ И ВАТЕРПОЛО

Успјешна сезона

Пливачка и ватерполо сезона је завршена. Будвани су постигли запажен успех о којем се прича не само у нашем граду већ и у цијелој нашој Републици.

Пионирни Будве пријатно су изненадили. На првенству Црне Горе, које је одржано у Херцег-Новом, мушка и женска екипа Будве освојила је прво место. Успјех је утолико већи када се има у виду да су из њих пласирани и пионири таквих клубова као што су „Јадран“ из Херцег-Новог и „Котор“ који су већ дуги низ година прволигаши и где се пливању и ватерполу поклања изузетна пажња.

— Младих који воле пливање и ватерполо, све је више и од њих треба много очекивати — рекао нам је др Милош Марковић, потпредсједник Друштва за спорте на води „Будва“. — Стручни рад професора Здравка Поповића и осталих донио је велики успех — пласман у прву Б лигу. Осим тога пионири, кадети и јуниори наступали су на финаним турнирима који су одржани током прошлог мјесеца у нашој републици.

— Када се потпуно заврши изградња базена у градској луци, биће још бољих резултата. И у пливању и у ватерполу. До сада су изграђене дводесет стране игралишта, а надамо се да ћемо уз помоћ Фонда за обнову Црне Горе довршити овај посао до идуће сезоне — истиче др Марковић.

С. Г.

С КИМ СИ, ОНАКАВ СИ

— Посматрајући тебе дошао сам до закључка да сам луд — каже пријатељ пријатељу.

— На основу чега?

— На основу онога: с ким си, онакав си.

АПСОЛУТНО ЗАДОВОЉАН

— Јеси ли задовољан својом женом?

— Апсолутно! Само могу да пожелим себи да сљедећа не буде гора од ње.

ДВА ОСНИВАЧА РИМА

— Ми знамо — објашњава професор — да су била два оснивача Рима. Како су се они звали?

— Реомир и Цељзијус — одговара Ђак.

— Срамота! Кажи ми ти, дјевојчице?

— Ромео и Јулија! — одговара она.

КАЗАЛИ СУ...

ЛЕНСТВОВАЊЕ ЈЕ ГРИЈЕХ

О'ХЕНРИ: Иако нам од малих ногу усађују у главу да је ленствољење гријех, то је нешто што сви старији од двадесет година прижељују.

★

ХАКСЛИ: Модеран човјек пронашао је само један порок — брезину.

★

МАКАЈАВЕЛИ: Лако је људе у нешто ујверити, али их је тешко у том ујверењу одржати.

★

АЗИС НЕСИН: Ко од себе прави магарца, тај не смије узимати за зло ако га други јащу.

★

МАРСЕЛ ПРУСТ: Критичар треба да зна све, а остаје мора да погоди.

★

ГИНТЕР ГРАС: У политици идеје старе некад брже од оних који их бране.

★

АРТ БАЧВАЛД: Нежења је човјек који са неком женом одлази свуда само не код матичара.

неколико деценија — када је, релативно млад, пензионисан као тешки и, по најазима лека ра, неизлечив болесник, чији су дани одбројани, а завршава се у времену садашњем, када га представљамо читаоцима као чилог и активног седамдесетогодишњака, узорног пчелара и домаћини.

— Пчеларење је у мојој породици традиционално занимање — каже Остоја Јањић. — Док сам био у радном односу, писам имао могућности да се бавим овим послом, а стално сам сањао како радим око пчела. Послиje пчелионисања доселјио сам се овде. Дошао сам из титовојуничког краја. Поеће сам са двије кошница. Сада, ево, видите, пчеларство је, заиста, моја велика љубав. Оно ми је повратило здравље. Осим тога, ја и супруга смо у прошлjo години остварили око 20 милиона стarih динара прихода. Зар то није и друштвено корисно из овог камена извадити 1200 килограма меда?

Препоручио бих свим мојим колегама, пензионерима, да, умјесто што по цију дан проводе у клубу, играју карте и удишу у стајали ваздух, почну пчеларите — неће им бити досадно.

Иначе, ово поднебље је бојом дана за пчеларење, у првом реду због изванредне климе. У овим каменитим брдима расте љековито биље које цвјета љети и зими. Мислим да таквог краја за пчеларство нема на Средоземљу, а, рекао бих, ни у свијету.

Један од проблема пчела рења је неодговарајући трет

ИЗ БИЉЕЖНИЦЕ РЕПОРТЕРА

Мед из камена

Седамдесетогодишњи пензионер из Буљарице Остоја Јањић најбољи је пчелар на подручју наше општине, а чећемо претjerati ако кажемо да спада међу боље у Црној Гори. Само у току прошлог дишње пчеларске сезоне од 70 друштава смјештених у кошницама „Даданблат“ добије око 1200 килограма меда, што није пун принос, јер година зна да буде и болја. У пчеларењу му помаже његов вјерни „асистент“ — супруга Добрине, која ради све после у пчелињаку, почев од формирања новог друштва до узимања већа, прихрањивања, примјене превентивних мјера против заразних болести и врдања меда. Послjetili смо ове вриједне супружнике на њиховом узорном пчелињаку смјештеном у сте пенастим вртачима испод ма настира Градишта.

Када се са Остојом Јањићем започне разговор о пчеларству и пчеларењу, ријечи потекну као бујица и саговорник тешко може да их заустави, тим прије ако да је сам љубитељ ове интересантне акоје нас доста запостављене привредне гране. Јер, Остоја са својој великој љубави говори из срца — тако да је његова прича не само интересантна већ и поучна, већ делује и по пагандно. Он, обично, почиње још од „оних времена“ — прије

Пчелар Остоја Јањић на свом свакодневном послу

ман у оквиру цјелокупног привредног развоја наше комуне. Неразумијевање и неодговорност сретају се на сваком кораку. Навешћују само је дан примјер. Овог прољења на нашим пчелињацима откријена је болест вариза. То је, у ствари, паразит који се развија на ларви, а послије је живи на тијелу пчеле. Стручна комисија која је, на инсистирање управе Пчеларског друштва, изашла на терен, обавијестила је Републичку инспекцију. Очекивали смо помоћ у сужбијању ове опаке болести. Када сам дошао у орган управе надлежан за ове послове и интересе са овим сформиранима, срећају се да ли је што предузето, речено ми је — „Јесте, обавијестили смо Републичку инспекцију!“ Зар је то све што можемо очекивати од општинске службе? Мислим да није. У оваквим случајевима, слично као и код других заразних болести, поједи начин мјере ничему не воде. Ваљда је то сувишно да објашњавам некоме коме је наше друштво повјерило те послове! Овакав однос обесхрабрује! Ни сам не знам шта даље да радим. Покушавам да лијечим оболјели пчелињак, ма да сам свјестан да је то узлудан посао, јер се у сусједним пчелињацима ништа не предузима. В. Станишић